

Best Practice: gebruik van fysieke afscherming als werkplekbeveiliging

Inleiding

In het VVW-Trein is bepaald dat Fysieke Afscherming (FA) een collectief werkplekbeveiligingsmiddel tegen aanrijdgevaar is. FA moet voorkomen dat personeel dat naast het indienst zijnde spoor aan het werk is, onbedoeld in de gevarezone komt en moet daarom menskerend zijn. In deze best practice worden voorbeelden gegeven van verschillende typen FA en het gebruik ervan.

In VVW-metro en VVW-tram is fysieke afscherming benoemd als een middel van werkplekbeveiliging. De voorwaarden voor toepassing worden gesteld door de desbetreffende infrabeheerder. Werken achter de fysieke afscherming is toegestaan na instructie van een daartoe bevoegd persoon.

Typen FA

Op het spoor waar het VVW-Trein van kracht is, zijn verschillende typen FA in gebruik:

Vaste hekwerken, deze zijn permanent en blijven altijd staan, ook indien er geen werkzaamheden worden uitgevoerd.

Deze hekwerken worden niet gecertificeerd door railAlert, maar moeten voldoen aan een productspecificatie van ProRail.

Mobiele hekwerken, worden door railAlert gecertificeerd.

De mobiele hekwerken kunnen aan het spoor worden gemonteerd of in de grond worden geplaatst. Er zijn hekwerken van metaal, kunststof en hout. Een actueel overzicht van de beschikbare hekwerken is te vinden in de [catalogus van gecertificeerde werkplekbeveiligingsmiddelen](#) van railAlert. De gecertificeerde hekwerken (uitgezonderd het houten hekwerk "recept railAlert") dienen onlosmakelijk te zijn voorzien van een geldige sticker "A" van railAlert op **alle** staanders/palen van het hekwerk. Op deze stickers moet gemarkeerd (maand/jaar) zijn tot wanneer de keuring van de palen/staanders geldig is. Voor houten palen is het toegestaan om de sticker op een metalen of kunststof schijf te plakken, welke op de paal is geschroefd of gespijkerd. De liggers/planken worden niet voorzien van stickers.

Van deze hekwerken is door certificering onafhankelijk vastgesteld dat ze voldoen aan veiligheidseisen.

Toepassing van FA

In het VVW-trein is beschreven onder welke omstandigheden FA als werkplekbeveiligingsmiddel kan worden toegepast.

Bij het opstellen van V&G-plannen voorafgaand aan werkzaamheden aan of nabij de spoorinfra zal worden vastgesteld welke veiligheidsmaatregelen er nodig zijn, waarbij de arbeid hygiënische strategie gevolgd moet worden. Als blijkt dat FA de meeste geschikte vorm van beveiliging is, dient er een Plan FA te worden opgesteld. Dit plan bevat o.a. risicobeheersmaatregelen voor het aanbrengen en verwijderen van de FA. Bij het opstellen van de V&G-plannen dienen de specifieke risico's bij plaatsen, inspectie, onderhoud en verwijderen vermeld te worden.

In de grond geplaatst hekwerk

Aan het spoor bevestigd hek

Voor alle gecertificeerde hekwerk is door de fabrikant/leverancier een gebruiksvoorschrift opgesteld waarin de plaatsing en het onderhoud worden beschreven. Deze voorschriften zijn beschikbaar bij de leveranciers van de hekwerken; het voorschrift van het houten hekwerk "railAlert" is beschikbaar op de website van railAlert. De gebruiksvoorwaarden kunnen per hekwerk verschillen, op het certificaat (gepubliceerd op de website van railAlert) staan aanvullende voorwaarden vermeld, zoals een mogelijk verbod op het gebruik in tunnels.

Daarnaast zijn er generieke risico's bij het gebruik van hekwerken als fysieke afscherming.

Houdt met het plaatsen van hekwerken rekening met de volgende aspecten:

Vooraf:

- Overleg met de beheerder (tracéteam of bouwmanager) over openingen in de hekwerken. Deze openingen kunnen nodig zijn voor de bereikbaarheid van het spoor, oversteken van sporen etc.
- Overleg met de infrabeheerder over het plaatsen van hekwerken bij kunstwerken omdat dit een bijzondere locatie is, die expliciete afstemming vereist.
- Let op het mogelijk gewijzigde alignement van spoorligging bij plaatsing van FA.

Bij plaatsen:

- Zorg er bij overwegen en kunstwerken voor dat de hekwerken zo opgesteld staan dat medewerkers die op het schouwpad lopen, niet de overweg op worden geleid, maar buiten de bomen blijven.
- Zorg ervoor dat alle seinen en borden (ook de hectometerbordjes) zichtbaar blijven.
- Zorg ervoor dat er zo min mogelijke losse onderdelen blijven liggen tussen momenten waarop de hekwerken worden geplaatst.
- Let er in bogen op dat het hek niet onbedoeld binnen het Profiel van Vrije Ruimte (PVR) wordt geplaatst.
- Een gewichtenpakket aan een bovenleidingpaal moet vrije loop hebben tot aan het betonblok.

Bij gebruik:

- Indien een opening gecreëerd wordt, dan mag op de locatie van de opening niet gewerkt worden, tenzij maatregelen worden getroffen die ervoor zorgen dat de FA volledig afsluit en de werkenden hierdoor niet in de gevarezone kunnen komen.

Het hekwerk dat gebruikt wordt als fysieke afscherming van werkzaamheden, dient conform de gebruiksvoorschriften van de fabrikant/leverancier regelmatig te worden geïnspecteerd of gekeurd. De certificaathouder is te allen tijde verantwoordelijk voor de keuring, ook als dit door een andere partij met toestemming van de certificaathouder wordt gedaan. Hekwerk dat niet duidelijk recent binnen de door de leverancier voorgeschreven termijn is geïnspecteerd, dient te worden beschouwd als ongekeurd hekwerk dat niet mag worden gebruikt als fysieke afscherming. Het hekwerk dient na beëindiging van de werkzaamheden zo snel als mogelijk te worden verwijderd.

Direct na het verwijderen van FA dient eventuele schade aan de infra te worden hersteld, zodanig dat de situatie identiek is aan de situatie voor het plaatsen van de hekwerken. Zorg dat na het verwijderen van de FA de gaten in de grond direct gedicht worden en dat deze volledig opgevuld worden tot maaiveldhoogte, voordat het wordt overgedragen aan de beheerder. Een onregelmatig schouwpad levert een hoog struikelgevaar op.

Vragen en/of opmerkingen

Voor vragen en/of opmerkingen kunt u terecht bij info@railalert.nl of uw vertegenwoordigers in de werkkamer Productcertificering van railAlert. Zie hiervoor www.railalert.nl